

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертацію Снітка Артема Сергійовича

на тему: «Система стратегічного управління діяльністю підприємства в інтернет-середовищі», подану на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 073 «Менеджмент»

Актуальність теми дослідження

Сучасний етап розвитку економіки характеризується активним впровадженням цифрових технологій, розвитком електронної комерції, цифрових платформ та інтернет-комунікацій. За цих умов інтернет-середовище перетворюється на важливий фактор формування конкурентних переваг підприємств, а ефективність їх функціонування дедалі більше залежить від здатності адаптуватися до змін цифрового ринку та своєчасно приймати стратегічні управлінські рішення. Традиційні підходи до стратегічного управління не повною мірою враховують особливості функціонування підприємств у цифровому просторі, що обумовлює необхідність формування нових методичних підходів до управління розвитком підприємств в інтернет-середовищі. Особливої актуальності набувають питання інтеграції цифрових технологій у систему стратегічного управління, оцінювання результативності цифрової діяльності та формування адаптивних стратегій розвитку.

Дисертаційна робота Снітка А.С. присвячена вирішенню важливого науково-прикладного завдання щодо розвитку теоретико-методологічних засад та розроблення практичних рекомендацій із вдосконалення системи стратегічного управління діяльністю підприємства в інтернет-середовищі. Актуальність теми, її практична значущість та відповідність сучасним тенденціям цифрової трансформації економіки не викликають сумнівів.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дисертаційне дослідження виконано відповідно до напрямів науково-дослідної діяльності Державного університету інформаційно-комунікаційних технологій та пов'язане з виконанням низки держбюджетних і госпдоговірних науково-дослідних робіт: держбюджетної науково-дослідної роботи «Науково-методичні засади впровадження інноваційних технологій у маркетингову діяльність» (реєстраційний номер 0120U101141), 2020-2024 рр.; госпдоговірної НДР «Створення каталогу категорій товарів і послуг для подальшого таргетування медійної і нативної реклами на інтереси Інтернет користувачів» (реєстраційний номер 0120U101138), 2020 р.; госпдоговірної НДР «Розробка рекомендацій щодо підвищення ефективності банерної мережі» (реєстраційний номер 0121U114115), 2021 р.; госпдоговірної НДР «Розробка науково-методичних рекомендацій з формування маркетингової стратегії підприємства в умовах диджиталізації» (реєстраційний номер 0125U002855), 2025 р., в яких автором обґрунтовані теоретико-методичні положення щодо розробки та впровадження маркетингового інструментарію у систему стратегічного

управління компаній; надано практичні рекомендації щодо підвищення ефективності маркетингового менеджменту підприємств.

Повнота викладення результатів дослідження у наукових працях та їх апробація

Основні положення та результати дисертаційного дослідження Снітка А.С.. знайшли належне відображення в опублікованих наукових працях. За темою дисертації опубліковано 20 наукових праць, серед яких 1 стаття у виданні, проіндексованому у міжнародній наукометричній базі Scopus, 7 статей у фахових наукових виданнях України та 12 публікацій у матеріалах науково-практичних конференцій. Загальний обсяг публікацій становить 9,88 д.а., з яких особисто автору належить 3,37 д.а.

Публікації повною мірою відображають зміст дисертації, розкривають її основні теоретичні положення, методичні розробки та практичні результати. Основні результати дослідження пройшли належну апробацію на міжнародних науково-практичних конференціях, що підтверджує їх наукову цінність та актуальність.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій

Ознайомлення зі змістом дисертаційної роботи Снітка А.С., її структурою, логікою викладення матеріалу та отриманими результатами дає підстави стверджувати, що сформульовані автором наукові положення, висновки та практичні рекомендації є достатньо обґрунтованими, логічно виваженими та достовірними. Досягнення поставленої мети та вирішення визначених завдань забезпечено завдяки використанню комплексу взаємопов'язаних загальнонаукових і спеціальних методів дослідження, адекватних предмету, об'єкту та завданням роботи. Зокрема, автором застосовано системний підхід для дослідження системи стратегічного управління діяльністю підприємства в інтернет-середовищі як складного багаторівневого утворення; методи аналізу та синтезу – для узагальнення існуючих наукових підходів і формування власних теоретичних положень; порівняльний аналіз – для виявлення особливостей розвитку цифрового середовища та оцінювання сучасних тенденцій стратегічного управління; економіко-статистичні методи – для аналізу рівня цифровізації економіки та діяльності підприємств; метод експертних оцінок – для визначення вагомості окремих показників і формування відповідних управлінських рішень; метод моделювання – для розроблення концептуальної моделі стратегічного управління та моделі моніторингу результативності системи стратегічного управління підприємством.

Дисертація характеризується логічною побудовою, послідовністю викладення матеріалу та взаємозв'язком між поставленими завданнями, отриманими результатами й сформульованими висновками.

У першому розділі дисертації автором здійснено ґрунтовний аналіз теоретичних засад стратегічного управління діяльністю підприємства в інтернет-середовищі. На основі критичного опрацювання праць вітчизняних та зарубіжних учених узагальнено існуючі підходи до трактування сутності стратегічного управління, визначено особливості впливу інтернет-середовища на діяльність підприємств та обґрунтовано необхідність трансформації традиційних підходів до управління в умовах цифровізації економіки. Висновки першого розділу є логічними, належним чином аргументованими та створюють теоретичне підґрунтя для подальших досліджень.

У другому розділі проведено комплексний аналіз сучасного стану цифровізації економіки та особливостей функціонування підприємств в інтернет-середовищі. Автором використано значний масив статистичних даних, міжнародних рейтингів та індексів цифрового розвитку, що забезпечує достовірність отриманих результатів. Заслужовують на увагу проведені оцінювання ефективності використання інтернет-інструментів підприємствами та аналіз впливу цифрових факторів на результати їх діяльності. Отримані аналітичні результати є достатньо аргументованими та створюють належне підґрунтя для розроблення практичних рекомендацій.

У третьому розділі автором запропоновано науково обґрунтовані напрями вдосконалення системи стратегічного управління діяльністю підприємства в інтернет-середовищі. Особливу цінність становлять розроблений концептуальний підхід до формування адаптивної системи стратегічного управління, удосконалений механізм формування стратегічних управлінських рішень, методичний підхід до оцінювання ефективності використання інтернет-інструментів та модель моніторингу результативності системи стратегічного управління ESIMS. Запропоновані рекомендації характеризуються внутрішньою логічною узгодженістю, базуються на результатах проведеного аналізу та мають практичну спрямованість.

Обґрунтованість отриманих результатів забезпечується використанням комплексу загальнонаукових і спеціальних методів дослідження, серед яких системний підхід, методи аналізу та синтезу, порівняння, узагальнення, економіко-статистичний аналіз, експертні оцінки, моделювання та графічні методи. Застосування зазначених методів є адекватним поставленій меті та завданням дослідження, що забезпечило високий рівень достовірності отриманих результатів.

Таким чином, наукові положення, висновки та рекомендації, сформульовані Снітком А.С. у дисертаційній роботі, є достатньо обґрунтованими, достовірними, логічно взаємопов'язаними та мають вагоме теоретичне й практичне значення для розвитку теорії та практики стратегічного управління діяльністю підприємств в інтернет-середовищі.

Наукова та практична значущість результатів дослідження

Наукова новизна дисертаційної роботи Снітка А.С. полягає у вирішенні актуального наукового завдання щодо розвитку теоретико-методологічних засад

та вдосконалення системи стратегічного управління діяльністю підприємства в інтернет-середовищі в умовах цифрової трансформації економіки. Отримані результати характеризуються комплексністю, внутрішньою логічною узгодженістю та спрямованістю на формування сучасного науково-методичного підґрунтя стратегічного управління підприємствами в цифровому середовищі.

Особливу наукову цінність становить розроблений автором концептуальний підхід до формування адаптивної системи стратегічного управління діяльністю підприємства в інтернет-середовищі, який базується на інтеграції стратегічної, аналітичної, операційної, інформаційно-технологічної та контрольної підсистем управління. Запропонований підхід забезпечує узгодження стратегічних цілей підприємства з динамічними змінами цифрового середовища та створює передумови для підвищення ефективності управлінської діяльності в умовах цифрової економіки.

До вагомих наукових результатів слід віднести удосконалення методичного підходу до оцінювання ефективності використання інтернет-інструментів підприємства, що дозволяє комплексно оцінювати результативність цифрової діяльності та визначати напрями її подальшого розвитку. Науковий інтерес викликає також запропонований механізм формування стратегічних управлінських рішень щодо розвитку підприємства в інтернет-середовищі, який враховує особливості цифрової трансформації бізнес-процесів та сучасні тенденції розвитку цифрової економіки.

Важливим результатом дослідження є подальший розвиток науково-методичних положень щодо моніторингу результативності системи стратегічного управління на основі запропонованої моделі ESIMS, яка забезпечує можливість комплексного оцінювання ефективності реалізації стратегічних цілей підприємства та своєчасного коригування управлінських рішень відповідно до змін зовнішнього середовища.

Практичне значення дисертаційної роботи полягає у доведенні отриманих наукових результатів до рівня конкретних методичних рекомендацій, моделей та управлінських інструментів, придатних для практичного використання підприємствами різних сфер діяльності. Запропоновані автором підходи можуть бути використані для вдосконалення процесів стратегічного планування, формування стратегій цифрового розвитку, оцінювання результативності використання інтернет-інструментів, підвищення ефективності управлінських рішень та забезпечення адаптивності підприємств до змін цифрового середовища.

Практичну цінність роботи підтверджує впровадження окремих результатів дослідження у діяльність підприємств, а також їх використання у навчальному процесі закладу вищої освіти. Це свідчить про прикладний характер запропонованих розробок та їх здатність сприяти підвищенню ефективності стратегічного управління діяльністю підприємств в умовах цифрової трансформації економіки.

Загалом отримані Снітком А.С. результати мають вагоме теоретичне та практичне значення для подальшого розвитку теорії стратегічного менеджменту,

цифрового управління та вдосконалення механізмів функціонування підприємств в інтернет-середовищі.

Достовірність результатів дисертаційного дослідження

Достовірність результатів дисертаційного дослідження Снітка А.С. забезпечується комплексним підходом до вирішення поставлених наукових завдань, використанням сучасної теоретико-методологічної бази, адекватного методичного інструментарію та широкого кола інформаційних джерел.

Обґрунтованість і достовірність отриманих результатів підтверджуються ґрунтовним аналізом наукових праць вітчизняних і зарубіжних учених з проблем стратегічного управління, цифрової трансформації економіки, функціонування підприємств в інтернет-середовищі та розвитку сучасних цифрових технологій. Теоретичні узагальнення автора базуються на критичному осмисленні існуючих наукових підходів та сучасних тенденцій розвитку цифрового бізнес-середовища.

Для досягнення поставленої мети у роботі використано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів дослідження, зокрема системний підхід, методи аналізу і синтезу, порівняння, економіко-статистичний аналіз, експертні оцінки, моделювання та графічні методи. Використання зазначених методів є обґрунтованим та відповідає предмету, об'єкту й завданням дослідження, що забезпечило належний рівень наукової аргументованості отриманих результатів.

Важливим чинником достовірності є використання значного масиву статистичних та аналітичних даних, матеріалів міжнародних організацій, результатів діяльності підприємств, міжнародних індексів цифрового розвитку, офіційних інформаційних ресурсів та нормативно-правових документів. Це дозволило автору здійснити об'єктивний аналіз сучасного стану цифровізації економіки та особливостей функціонування підприємств в інтернет-середовищі.

Достовірність результатів також підтверджується логічною узгодженістю всіх етапів дослідження: від теоретичного обґрунтування проблематики та проведення аналітичних досліджень до розроблення практичних рекомендацій щодо вдосконалення системи стратегічного управління діяльністю підприємства в інтернет-середовищі. Запропоновані автором методичні підходи, моделі та механізми ґрунтуються на результатах проведеного аналізу та мають належне наукове підґрунтя.

Важливим підтвердженням достовірності отриманих результатів є їх практична апробація та впровадження у діяльність підприємств, а також використання окремих положень дисертації в освітньому процесі закладу вищої освіти. Крім того, основні результати дослідження пройшли апробацію на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях і знайшли відображення у достатній кількості наукових публікацій автора. Таким чином, результати дисертаційного дослідження Снітка А.С. є науково обґрунтованими, достовірними та такими, що мають належний рівень теоретичної й практичної значущості, а сформульовані висновки та рекомендації логічно випливають із проведеного дослідження та підтверджуються отриманими результатами.

Відсутність порушень академічної доброчесності

Дисертаційна робота є самостійно виконаним науковим дослідженням. Усі використані джерела інформації належним чином процитовані та відображені у списку використаної літератури. Ознак академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації результатів дослідження не виявлено. Особистий внесок автора у співавторських публікаціях визначено коректно.

Дискусійні положення та зауваження

Позитивно оцінюючи дисертаційну роботу в цілому, доцільно висловити окремі зауваження та рекомендації:

1. На стор. 87–138 автором проведено ґрунтовний аналіз сучасного стану цифровізації економіки та здійснено оцінювання ефективності використання інтернет-інструментів підприємствами. Разом із тим доцільно було б розширити емпіричну базу дослідження шляхом залучення більшої кількості підприємств різних галузей економіки, зокрема виробничого сектору, сфери послуг та підприємств малого бізнесу. Це дозволило б підвищити рівень репрезентативності дослідження, забезпечити ширшу перевірку запропонованих методичних підходів та посилити універсальність отриманих результатів щодо їх практичного застосування в різних умовах господарювання.

2. У третьому розділі дисертації (стор. 171–209) автором запропоновано комплекс рекомендацій щодо вдосконалення системи стратегічного управління діяльністю підприємства в інтернет-середовищі, а також розроблено механізм формування стратегічних управлінських рішень. Водночас потребує більш детальної конкретизації механізм практичного впровадження запропонованої системи стратегічного управління, зокрема щодо визначення послідовності реалізації окремих етапів, необхідних організаційних змін, кадрового забезпечення та ресурсних витрат. Більш детальне висвітлення особливостей адаптації запропонованих підходів до умов функціонування підприємств із різним рівнем фінансових, кадрових та технологічних ресурсів сприяло б підвищенню практичної цінності отриманих результатів.

3. На стор. 68–85 та 171–189 дисертації автором обґрунтовано концептуальний підхід до формування системи стратегічного управління діяльністю підприємства в інтернет-середовищі та визначено роль цифрових інструментів у процесі реалізації стратегічних рішень. Разом із тим окремі положення щодо інтеграції цифрових інструментів у систему стратегічного управління могли б бути представлені у більш формалізованому вигляді. Зокрема, доцільним було б доповнити дослідження деталізованими алгоритмами, формалізованими схемами взаємодії управлінських процесів, матрицями прийняття стратегічних рішень або економіко-математичними залежностями, що дозволило б підвищити рівень практичного використання запропонованих розробок та спростити їх впровадження у діяльність підприємств.

Наведені зауваження мають переважно рекомендаційний характер та не знижують загальної позитивної оцінки виконаного дослідження.

Загальний висновок щодо відповідності дисертації встановленим вимогам

Дисертація Снітка Артема Сергійовича виконана на актуальну тему, є завершеним самостійним науковим дослідженням, характеризується належним рівнем наукової новизни, теоретичної обґрунтованості та практичної значущості отриманих результатів. Сформульовані автором наукові положення, висновки та рекомендації є логічно взаємопов'язаними, достатньо аргументованими та повною мірою відповідають меті, завданням і темі дисертаційного дослідження.

Отримані результати мають вагоме теоретичне та практичне значення для розвитку сучасної теорії стратегічного менеджменту, підвищення ефективності управлінських процесів і забезпечення адаптивності підприємств до динамічних змін цифрового середовища. Наукові праці Снітка А.С., опубліковані за результатами проведеного дослідження, відповідають змісту дисертації та достатньою мірою відображають основні положення, результати, висновки й рекомендації автора. Результати дослідження пройшли належну апробацію та отримали позитивне висвітлення у фаховому науковому середовищі.

Викладене вище дає підстави зробити висновок про те, що за рівнем наукової новизни, теоретичним і практичним значенням одержаних результатів дисертаційна робота на тему: «Система стратегічного управління діяльністю підприємства в інтернет-середовищі» повністю відповідає спеціальності 073 - «Менеджмент», затверджених Наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40 (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки України № 759 від 31.05.2019) та «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44), а її автор - Снітко Артем Сергійович, рекомендується до захисту у спеціалізованій вченій раді та заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Рецензент:

д.е.н., професор,
професор кафедри менеджменту
Державного університету
інформаційно- комунікаційних технологій

Ольга ГУСЕВА

Підпис Гусевої О. Ю.
ЗАСВІДЧУЮ

Проректор з навчальної роботи,
докт.філ.наук, професор

Артур ГУДМАНЯН